

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИ ҲУЗУРИДАГИ ОЛИЙ АТТЕСТАЦИЯ
КОМИССИЯСИ РАЁСАТИНИНГ
ҚАРОРИ

260 Илмий унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги низом-
ни тасдиқлаш ҳақида

*Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2016 йил
3 июнда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2793*

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 28 декабр-
даги 365-сон «Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали
илмий ва илмий-педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш тизимини тако-
миллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссия-
си Раёсати **қарор қилади:**

1. Илмий унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги низом иловага мувофиқ
тасдиқлансин.

2. Қуйидагилар ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин:

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттес-
тация комиссияси Раёсатининг 2013 йил 31 январдаги 195/4-сон «Илмий
унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қаро-
ри (рўйхат рақами 2444, 2013 йил 25 март) (Ўзбекистон Республикаси қонун
ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 13-сон, 170-модда);

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2016 й.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2014 йил 26 декабрдаги 211/3-сон «Илмий унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги низомга қўшимчалар киритиш ҳақида»-ги қарори (рўйхат рақами 2444-1, 2014 йил 26 декабрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2014 й., 52-сон, 637-модда);

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси Раёсатининг 2015 йил 20 мартдаги 214/5-сон «Илмий унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги низомга қўшимчалар киритиш ҳақида»-ги қарори (рўйхат рақами 2444-2, 2015 йил 30 март) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2015 й., 13-сон, 160-модда).

3. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

**Олий аттестация
комиссияси раиси**

А. ЮСУПОВ

Тошкент ш.,
2016 йил 28 апрель,
224/8-сон

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий
аттестация комиссияси Раёсатининг
2016 йил 28 апрелдаги 224/8-сон қарорига
ИЛОВА

**Илмий унвонлар бериш тартиби тўғрисидаги
НИЗОМ**

Мазкур Низом Ўзбекистон Республикасининг «Таълим тўғрисида»ги, «Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2011 йил 20 майдаги ПҚ–1533-сон «Олий таълим муассасаларининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш ва юқори малакали мутахассислар тайёрлаш сифатини тубдан яхшилаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 24 июлдаги ПФ–4456-сон «Олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрлар тайёрлаш ва аттестациядан ўтказиш тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 28 декабрдаги 365-сон «Олий ўқув юртидан кейинги таълим ҳамда олий малакали илмий ва илмий-педагог кадрларни аттестациядан ўтказиш тизимини такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ илмий унвонлар бериш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Мазкур Низомда қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2016 й.

илмий унвон — профессор, доцент ва катта илмий ходим илмий мақоми;

талабгор — илмий ва педагогик фаолият олиб бораётган ҳамда илмий унвон олишга даъвогар шахс;

аттестация — талабгорларнинг малакасини тизимли равишда аниқлаш жараёни;

аттестация йиғмажилди — мазкур Низом ва бошқа тегишли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган талаблар асосида талабгорнинг илмий унвон олиши учун расмийлаштирилган ҳужжатлар тўплами;

илмий иш стажи — шахснинг меҳнат шартномаси (контракт) асосида илмий ходим лавозимида ишлаган ҳамда катта илмий ходим-изланувчилар институтида ўқиган муддати;

педагогик иш стажи — шахснинг меҳнат шартномаси (контракт) асосида олий таълим, кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш таълим муассасаларида педагог лавозимида ишлаган муддати;

ўқув адабиёти — муайян таълим тури, йўналиши ёки мутахассислигининг ўқув режасида белгиланган фанлар бўйича тегишли ўқув дастурлари асосида зарур билимлар мажмуаси келтирилган, ўзлаштириш услублари ёритилган (жумладан, хорижий таржималари) манба;

профессор — тегишли малакавий ва аттестация талабларини бажарган ҳамда профессор илмий унвонига эга бўлган шахс;

доцент — тегишли малакавий ва аттестация талабларини бажарган ҳамда доцент илмий унвонига эга бўлган шахс;

катта илмий ходим — тегишли малакавий ва аттестация талабларини бажарган ҳамда катта илмий ходим илмий унвонига эга бўлган шахс;

профессор, доцент ёки катта илмий ходим аттестати (бундан буён матнда аттестат деб юритилади) — Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация комиссияси (бундан буён матнда ОАК деб юритилади) Раёсати қарори билан профессор, доцент ёки катта илмий ходим илмий унвонига эга бўлган шахсларга бериладиган давлат намунасидаги ҳужжат;

апелляция — илмий унвон бериш ёки илмий унвон беришни рад қилиш ёхуд ундан маҳрум этиш ёки уни тиклаш тўғрисидаги қарорлар юзасидан берилган шикоят тури.

2. Профессор, доцент ва катта илмий ходим илмий унвонлари ихтисослик бўйича берилади.

3. Профессор илмий унвони олий таълим ёки кадрлар малакасини ошириш ва уларни қайта тайёрлаш таълим муассасалари (бундан буён матнда ОТМ деб юритилади) ҳамда илмий-тадқиқот муассасалари ёки унга тенглаштирилган муассасалар ва ОТМнинг илмий-тадқиқот тузилмаларида (бундан буён матнда ИТМ деб юритилади), доцент илмий унвони ОТМда, катта илмий ходим илмий унвони ИТМда самарали илмий-педагогик ва илмий фаолият олиб бораётган, фаннинг муайян соҳасида чуқур касбий билим ҳамда ўз соҳасида муайян ютуқларга эришган юксак маънавиятли шахсларга берилади.

4. Катта илмий ходим илмий унвони ўз мақомига кўра, доцент илмий унвонига тенглаштирилади.

5. Илмий унвон тегишли илмий даражага, магистр даражаси, магистр даражаси жорий этилгунга қадар олинган олий маълумот ёки олий ҳарбий таълим дипломига ёки олий маълумотли мутахассис дипломига эга бўлган шахсларга мазкур Низом талабларига мувофиқ ОТМ кенгашлари ёки ИТМ илмий (илмий-техникавий) кенгашлари (бундан буён матнда Кенгаш деб юритилади) тақдимномасига асосан, ОАК Раёсати қарори билан ОАК томонидан берилади. Тақдимнома талабгорнинг асосий иш жойидан берилади.

6. Илмий унвон берилган шахсларга аттестат берилади.

2-боб. Илмий унвон олиш учун қўйиладиган талаблар

1-§. Умумий талаблар

7. Қўйидаги умумий талабларни бажарган шахслар илмий унвонларга талабгор бўлишлари мумкин:

а) давлат грантлари, хўжалик шартномалари ёки бошқа илмий лойиҳалар доирасида илмий изланишлар олиб бораётган;

б) маънавий-маърифий ишларда самарали иштирок этаётган;

в) охириги 2 йил ичида олий таълим ва олий ўқув юртдан кейинги таълим тизимидаги аттестация жараёнида иштирок этган (тақризчи, илмий семинар, фан доктори илмий даражасини берувчи илмий кенгаш, малакавий имтиҳонларни қабул қилиш комиссияси аъзоси, расмий оппонент ва шу каби шаклларда);

г) замонавий ўқитиш усулларини эгаллаган, замонавий педагогик ва ахборот-коммуникация технологияларидан фойдаланган ҳолда, маъруза курслари ва семинарларни юқори ўқув-услубий ва илмий савияда олиб бораётган (ОТМ мутахассислари учун).

8. Ижтимоий-гуманитар фанлар соҳаларида илмий унвонларга талабгорлар Мустақиллик мафқураси ҳамда демократик жамият қуришнинг иқтисодий, ижтимоий-сиёсий, маънавий негизлари ва илмий асослари фанидан махсус имтиҳон топширади.

9. Талабгор томонидан олиб борилаётган маъруза курслари, илмий ва ўқув-услубий ишлар илмий унвон бериш сўралаётган ихтисосликка мос бўлиши лозим.

10. Талабгор нашр эттирган дарсликлар, ўқув қўлланмалар ОТМнинг илмий-услубий кенгаши ҳамда тегишли вазирлик ва идоралар томонидан, бошқа ўқув адабиётлари эса, ОТМнинг илмий-услубий кенгаши томонидан педагогик амалиётда фойдаланишга тавсия этилган бўлиши керак.

Доцент ёки катта илмий ходим илмий унвонига талабгорнинг диссертация ҳимоясидан кейин, шунингдек профессор илмий унвонига талабгорнинг доцент ёки катта илмий ходим илмий унвонини олгандан кейин нашр эттирган илмий ва ўқув-услубий ишлари бўлиши шарт. Нашр қилинган ишлар бир марта эътиборга олинади.

«Олий таълим муассасасининг энг яхши педагоги» танлови республика босқичи голибининг фахрий дипломи нашр ишларига эга бўлиш бўйича талабларнинг бажарилганига тенглаштирилади.

11. Хорижий давлатларнинг олий аттестация органлари томонидан Ўзбекистон Республикаси фуқаролари, фуқаролиги бўлмаган шахслар ва Ўзбекистон Республикасида доимий яшаб ва ишлаб турган чет эл фуқароларига берилган илмий унвонлар ҳақидаги ҳужжатлар нострификация қилинмайди. Хорижий давлатларда илмий унвон олган шахслар Ўзбекистон Республикасида мазкур Низом талаблари асосида илмий унвон олишлари мумкин.

2-§. ОТМ мутахассисларига профессор илмий унвонини бериш

12. Профессор илмий унвони умумий ва қуйидаги талабларни бажариб, ОТМда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган мутахассисларга берилади:

- а) фан доктори илмий даражасига эга бўлган;
- б) илмий унвонга эга бўлган;

в) камида 10 йиллик педагогик ва илмий, жумладан, ОТМда 5 йиллик педагогик иш стажига эга бўлган;

г) камида бир ўқув йили давомида ОТМнинг асосий штатида кафедра мудири, профессор (вазифасини бажарувчи), олий ҳарбий таълим муассасаларида кафедра бошлиғи ўринбосари ёки кафедра бошлиғи лавозимларида ёки ушбу лавозимлардан бирида бир ўқув йили давомида камида 0,25 ставка ўқув юкмасини бажарган ҳолда педагогик фаолият олиб бораётган муассаса ректори (директори, бошлиғи), проректори (директор ўринбосари, бошлиқ ўринбосари), илмий котиби, ОТМнинг ўқув-ташкилий тузилмаси (факультет, бўлим) раҳбари лавозимларининг бирида муваффақиятли ишлаб келаётган (лавозимида ижобий ўзгариш бўлган ҳолларда аввалги лавозимида ишлаш муддати ҳам эътиборга олинади);

Ҳар бир таълим соҳаси бўйича номинацияларда 1-ўринни эгаллаган «Олий таълим муассасасининг энг яхши педагоги» танловининг республика босқичи голиблари 3 йил мобайнида тегишли лавозимда вазифани бажариб турувчининг бир йиллик муддатини ўтамасдан профессор илмий унвонини олиш учун ОАКга ҳужжатларини тақдим этиш ҳуқуқига эга;

д) илмий даража олган олий малакали мутахассисни тайёрлаган ёки 10 нафар магистратура талабаси ва 5 нафар бакалавриатура таълим йўналишининг битирувчи талабасига илмий раҳбарлик қилган;

е) диссертация ҳимоясидан кейин илмий ишлар, жумладан илмий журналларда камида 5 та мақола, шундан нуфузли хорижий илмий журналларда 2 та мақола чоп эттирган;

ж) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиётлари, жумладан диссертация ҳимоясидан кейин таълим турларининг бирида фойдаланилаётган 1 та дарслик (ҳаммуаллифликда бўлган тақдирда 2 та) ёки ОТМ ўқув дастурларига мос келадиган 2 та ўқув қўлланма нашр эттирган (ўқув

қўлланма етарли бўлмаганда белгиланган меъёрдан ташқари нашр этирилган дарслик ҳам ўқув қўлланма сифатида қабул қилиниши мумкин).

13. Профессор илмий унвони, истисно тариқасида, умумий ва қуйидаги талабларни бажариб, ОТМда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган мутахассисларга берилиши мумкин:

а) фан номзоди, хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражага эга бўлган;

б) илмий унвонга эга бўлган;

в) камида 10 йиллик педагогик ва илмий, жумладан, ОТМда 5 йиллик педагогик иш стажига эга бўлган;

г) мазкур Низом 12-бандининг «г» кичик банди талабини бажарган;

д) илмий даража олган олий малакали мутахассис тайёрлаган ва камида 2 нафар магистратура талабасига илмий раҳбарлик қилган ёки 10 нафар магистратура талабаси билан бирга 5 нафар бакалавриатура таълим йўналишининг битирувчи талабасига илмий раҳбарлик қилган ёхуд давлат (номли) стипендиялар танловлари ёки халқаро, республика олимпиадалари ёки танловлари ғолибларини тайёрлаган;

е) диссертация ҳимоясидан кейин илмий ишлар, жумладан илмий журналларда камида 5 та илмий мақола, шундан нуфузли хорижий илмий журналларда 2 та илмий мақола ҳамда якка муаллифликда монография чоп этирилган;

ж) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиётлари, жумладан диссертация ҳимоясидан кейин таълим турларининг бирида фойдаланилаётган 1 та дарслик (хаммуаллифликда бўлган тақдирда 2 та) ва ОТМ ўқув дастурларига мос келадиган якка муаллифликда 3 та ўқув қўлланма нашр этирилган (ўқув қўлланма етарли бўлмаганда белгиланган меъёрдан ташқари нашр этирилган дарслик ҳам ўқув қўлланма сифатида қабул қилиниши мумкин).

14. Профессор илмий унвони, истисно тариқасида, умумий ва қуйидаги талабларни бажариб, ОТМда маданият, санъат, архитектура, жисмоний тарбия ва спорт йўналишлари бўйича муваффақиятли фаолият кўрсатаётган илмий даражага эга бўлмаган мутахассисларга берилиши мумкин:

а) тегишли олий маълумотга эга бўлган;

б) илмий унвонга эга бўлган;

в) камида 10 йиллик педагогик ва илмий, жумладан ОТМда 5 йиллик педагогик иш стажига эга бўлган;

г) мазкур Низом 12-бандининг «г» кичик банди талабини бажарган;

д) давлат (номли) стипендиялар танловлари ёки халқаро, республика олимпиадалари ёки танловлари ғолибларини тайёрлаган;

е) илмий ва ижодий ишлари бўлган, жумладан илмий журналларда камида 10 та илмий мақола, шундан нуфузли хорижий илмий журналларда 2 та илмий мақола чоп этирилган;

ж) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиётлари, жумладан ОТМ ўқув дастурларига мос келадиган 1 та дарслик (хаммуаллифликда бўлган тақдирда 2 та) ёки якка муаллифликда 3 та ўқув қўлланма нашр

эттирган (ўқув қўлланма етарли бўлмаганда белгиланган меъёрдан ташқари нашр эттирилган дарслик ҳам ўқув қўлланма сифатида қабул қилиниши мумкин).

15. Профессор илмий унвони, истисно тариқасида, қуйидаги талабларни бажарган мутахассисларга ҳам берилиши мумкин:

а) камида икки ўқув йили давомида ОТМда педагогик фаолият кўрсатаётган;

б) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиёти (адабиётлари) бўлган;

в) илмий мақолалар чоп эттирган;

г) республика ва халқаро танловларда нуфузли ўринларни эгаллаган шогирдларни тайёрлаган;

д) таълим ва амалиёт интеграциясини ривожлантиришга ва баркамол авлодни тарбиялаш ишларига салмоқли ҳисса қўшган;

е) «Ўзбекистон Қаҳрамони» унвони ёки «Буюк хизматлари учун» ордени билан мукофотланган ёхуд Ўзбекистон Республикасининг фан ва техника, адабиёт, санъат ва меъморчилик соҳасидаги Давлат мукофотлари лауреати бўлган.

3-§. ИТМ мутахассисларига профессор илмий унвонини бериш

16. Профессор илмий унвони умумий ва қуйидаги талабларни бажариб, ИТМда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган мутахассисларга берилади:

а) фан доктори илмий даражасига эга бўлган;

б) илмий унвонга эга бўлган;

в) камида 10 йиллик илмий ва педагогик, жумладан ИТМда 5 йиллик илмий иш стажига эга бўлган;

г) камида бир йил давомида ИТМнинг асосий штатида давлат гранти раҳбари, илмий-ташкилий тузилма раҳбари, бош илмий ходим, етакчи илмий ходим лавозимларидан бирида ишлаб келаётган ёки ушбу лавозимларда камида 0,25 ставка илмий фаолият олиб бориб, ИТМ раҳбари, раҳбар ўринбосари, илмий котиби лавозимларидан бирида муваффақиятли ишлаётган (лавозимида ижобий ўзгариш бўлган ҳолларда аввалги лавозимида ишлаш муддати ҳам эътиборга олинади);

д) камида 2 нафар илмий даража олган олий малакали мутахассис тайёрлаган ёки 1 нафар илмий даража олган олий малакали мутахассис ва камида 5 нафар магистратура талабаси ёхуд 10 нафар магистратура талабасига илмий раҳбарлик қилган ёки давлат (номли) стипендиялар танловлари ёхуд халқаро ёки республика олимпиадалари ёки танловлари ғолибларини тайёрлаган;

е) диссертация ҳимоясидан кейин илмий ишлар, жумладан илмий журналларда камида 10 та илмий мақола, шундан нуфузли хорижий журналларда 2 та илмий мақола чоп эттирган ҳамда салмоқли илмий ва илмий-тех-

ник натижаларга эришган (монография ёки илмий рисолалар нашр эттирган ёхуд ихтироларга эга бўлган);

ж) таълим жараёнида иштирок этаётган.

17. Профессор илмий унвони, истисно тариқасида, умумий ва қўйидаги талабларни бажариб, ИТМда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган мутахассисларга берилади:

а) фан номзоди ёки хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражага эга бўлган;

б) илмий унвонга эга бўлган;

в) камида 10 йиллик илмий ва педагогик, жумладан ИТМда 5 йиллик илмий иш стажига эга бўлган;

г) мазкур Низом 16-бандининг «г» кичик банди талабини бажарган;

д) илмий даража олган олий малакали мутахассис тайёрлаган ёки 10 нафар магистратура талабасига илмий раҳбарлик қилган;

е) диссертация химоясидан кейин илмий ишлар, жумладан ОАКнинг докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатидаги илмий журналларда камида 10 та илмий мақола, шундан нуфузли хорижий журналларда 2 та илмий мақола чоп эттирган ҳамда салмоқли илмий ва илмий-техник натижаларга эришган (монография ва илмий рисолалар нашр эттирган ёхуд ихтироларга эга бўлган);

ж) таълим жараёнида иштирок этаётган;

з) таълим турларининг бирида фойдаланилаётган 1 та дарслик (ҳаммуаллифликда бўлган тақдирда 2 та) ва ОТМ ўқув дастурларига мос келадиган 2 та ўқув қўлланма нашр эттирган (ўқув қўлланма етарли бўлмаганда белгиланган меъёрдан ташқари нашр этирилган дарслик ҳам ўқув қўлланма сифатида қабул қилиниши мумкин).

18. Профессор илмий унвони, истисно тариқасида, қўйидаги талабларни бажарган мутахассисларга ҳам берилиши мумкин:

а) фан доктори ёки фан номзоди ёхуд хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражага эга бўлган;

б) камида икки ўқув йили давомида ИТМда илмий фаолият кўрсатаётган;

в) диссертация химоясидан кейин илмий ишлар, жумладан йирик илмий иш, монография чоп эттирган, илмий журналларда камида 10 та (шундан нуфузли хорижий журналларда 2 та) илмий мақола чоп эттирган,

г) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиёти (адабиётлари) бўлган;

д) салмоқли илмий ва илмий-техник натижаларга эришган, жумладан, олган илмий натижалари норматив-ҳуқуқий ҳужжатларда (Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг қарорлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонлари, қарорлари ва фармойишлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарорлари ёки вазирликлар, давлат қўмиталари ва идораларнинг буйруқлари ҳамда қарорларида) татбиқ этилган;

е) таълим, фан ва амалиёт интеграциясини ривожлантириш, кадрлар тайёрлаш ва баркамол авлодни тарбиялашга салмоқли ҳисса қўшган.

4-§. ОТМ мутахассисларига доцент илмий унвонини бериш

19. Доцент илмий унвони умумий ва қуйидаги талабларни бажариб, ОТМда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган мутахассисларга берилади:

а) фан доктори, фан номзоди, хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражага эга бўлган;

б) камида 5 йиллик педагогик ва илмий, жумладан, ОТМда 3 йиллик педагогик иш стажига эга бўлган;

в) камида бир ўқув йили давомида ОТМнинг асосий штатида кафедра мудири, профессор (вазифасини бажарувчи), доцент (вазифасини бажарувчи) ёки олий ҳарбий таълим муассасаларида катта ўқитувчи, кафедра бошлиғи ўринбосари ёки кафедра бошлиғи ёхуд мазкур лавозимларда бир ўқув йили давомида камида 0,25 ставка ўқув юкмасини бажарган ҳолда педагогик фаолият олиб бораётган муассаса ректори (директори, бошлиғи), проректори (директор ўринбосари, бошлиқ ўринбосари), илмий котиби, ОТМнинг ўқув-ташкилий тузилмаси (факультет, бўлим) раҳбари лавозимларининг бирида муваффақиятли ишлаб келаётган (лавозимида ижобий ўзгариш бўлган ҳолларда аввалги лавозимида ишлаш муддати ҳам эътиборга олинади);

Ҳар бир таълим соҳаси бўйича номинацияларда 1-ўринни эгаллаган «Олий таълим муассасасининг энг яхши педагоги» танловининг республика босқичи ғолиблари 3 йил мобайнида тегишли лавозимда вазифани бажариб турувчининг бир йиллик муддатини ўтамасдан доцент илмий унвонини олиш учун ОАКга ҳужжатларни тақдим этиш ҳуқуқига эга;

г) диссертация ҳимоясидан кейин илмий ишлар, жумладан илмий журналларда камида 3 та илмий мақола чоп эттирган;

д) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиётлари, жумладан диссертация ҳимоясидан кейин ОТМ ўқув дастурларига мос келадиган ўқув ёки услубий қўлланма нашр эттирган;

ж) мутахассислик кафедрасида ишлаётган талабгор камида 2 нафар магистратура талабаси ёки 4 нафар бакалавриатура таълим йўналишининг битирувчи талабасига илмий раҳбарлик қилган ёки давлат (номли) стипендиялар танловлари ёхуд халқаро ёки республика танловлари ёки мусобақаларининг ғолиблари ёки жамоа (жамоалари)ни тайёрлаган.

20. Доцент илмий унвони истисно тариқасида, мазкур Низомнинг умумий ва қуйидаги талабларни бажарган, илмий даражага эга бўлмаган юқори малакали мутахассисларга (маданият ва санъат назарияси ҳамда тарихи бўйича мутахассисликлар бундан мустасно) берилиши мумкин:

а) тегишли олий маълумотга эга бўлган;

б) камида 5 йиллик педагогик ва илмий, жумладан, ОТМда 3 йиллик педагогик иш стажига эга бўлган;

в) мазкур Низом 19-бандининг «в» кичик банди талабини бажарган;

г) илмий-тадқиқот, ижодий ишлари бўлган, жумладан, ОАКнинг докторлик диссертациялари асосий илмий натижаларини чоп этиш тавсия этилган илмий нашрлар рўйхатидаги илмий журналларда камида 3 та илмий мақола чоп эттирган;

д) педагогик амалиётда фойдаланилаётган ўқув адабиётлари, жумладан таълим турларининг бирида фойдаланилаётган 1 та дарслик (ҳаммуаллифликда бўлган тақдирда 2 та) (маданият, санъат, архитектура, спорт ва жисмоний тарбия йўналишлари бундан мустасно) ҳамда якка муаллифликда 1 та ўқув қўлланма нашр эттирган (ўқув қўлланма бўлмаганда белгиланган меъёрдан ташқари нашр эттирилган дарслик ҳам ўқув қўлланма сифатида қабул қилиниши мумкин);

е) мутахассислик кафедрасида ишлаётган талабгор камида 4 нафар бакалавриатура таълим йўналишининг битирувчи талабасига илмий раҳбарлик қилган ёки давлат (номли) стипендиялар танловлари ёхуд халқаро ёки республика олимпиадалари ёки танловлари ғолибларини ёки жамоа (жамоалари)ни тайёрлаган.

5-§. ИТМ мутахассисларига катта илмий ходим илмий унвонини бериш

21. Катта илмий ходим илмий унвони умумий ва қўйидаги талабларни бажарган мутахассисларга берилади:

а) фан доктори, фан номзоди, хорижий давлатларда берилган фалсафа доктори (Ph.D) ёки унга тенглаштирилган бошқа илмий даражага эга бўлган;

б) камида 5 йиллик илмий ва педагогик, жумладан ИТМда 3 йиллик илмий иш стажига эга бўлган;

в) камида бир йил давомида ИТМнинг асосий штатида давлат гранти раҳбари, илмий-ташкилий тузилма раҳбари, бош илмий ходим, етакчи илмий ходим, катта илмий ходим лавозимларидан бирида ишлаб келаётган ёки ушбу лавозимларда камида 0,25 ставка илмий фаолият олиб бориб, ИТМ раҳбари, раҳбар ўринбосари, илмий котиби лавозимларидан бирида муваффақиятли ишлаётган (лавозимида ижобий ўзгариш бўлган ҳолларда аввалги лавозимида ишлаш муддати ҳам эътиборга олинади);

г) диссертация химоясидан кейин илмий ишлар, жумладан илмий журналларда камида 3 та илмий мақола, шундан нуфузли хорижий илмий журналда илмий мақола чоп эттирган.

22. Илмий даражасиз шахсларга катта илмий ходим илмий унвони берилмайди.

6-§. Ўриндошлик асосида ишлаётган мутахассисларга илмий унвонлар бериш

23. Илмий унвонлар мазкур бобнинг 2 — 5-параграфларида назарда ту-

тилган тегишли лавозимларда камида 0,25 ставка ўриндошлик ёки 240 соатдан кам бўлмаган меҳнатга соатбай ҳақ тўлаш асосида ишлаётган иқтисодиёт тармоқлари ва ижтимоий соҳаларнинг юқори малакали мутахассисларига мазкур бобнинг 1 — 5-параграфларида белгиланган талабларга риоя қилинган ҳолда берилади. Мазкур қоида асосий иш жойи ОТМ ва ИТМда бўлган мутахассисларга нисбатан татбиқ этилмайди.

24. Такдимнома талабгорнинг ўриндошлик асосида ишлаётган иш жойидан берилади.

3-боб. Илмий унвонга такдим этиш

25. Илмий унвонга такдим этиш бўйича масала қуйидаги ҳолларда Кенгашга киритилади:

доцент ва катта илмий ходим илмий унвонларига — талабгорга илмий даража бериш тўғрисидаги қарор тасдиқланган ёки талабгорнинг илмий даража олгани тўғрисидаги дипломи нострификация қилинган кундан эътиборан камида бир йил ўтгач;

профессор илмий унвонига — талабгор доцент ёки катта илмий ходим илмий унвонини олган кундан эътиборан камида бир йил ўтгач.

26. Талабгорнинг ҳужжатлари Кенгашга, у фаолият олиб бораётган муассасанинг тегишли тузилмаси томонидан кўриб чиқиш учун такдим этилади.

27. Талабгорнинг ҳужжатлари Кенгаш томонидан икки ой ичида, мазкур Низом 2-бобининг 1 — 5-параграфлари талабларига асосан кўриб чиқилади ва тегишли қарор қабул қилинади. Кўриб чиқиш муддатини ҳисоблашда июль-август ойлари ҳисобга олинмайди.

28. Илмий унвонга такдим этиш тўғрисидаги Кенгаш қарори яширин овоз бериш йўли билан қабул қилинади.

Кенгаш мажлиси унда Кенгаш аъзоларининг камида учдан икки қисми иштирок этган тақдирда, ваколатли ҳисобланади. Кенгашнинг илмий унвонга такдим этиш тўғрисидаги қарори мажлисда иштирок этган Кенгаш аъзоларининг камида учдан икки қисми ёқлаб овоз берсагина қабул қилинган ҳисобланади.

29. Талабгорнинг аттестация йиғмажилди мазкур Низомнинг иловасидаги рўйхат бўйича Кенгаш томонидан илмий унвонга такдим этиш тўғрисидаги қарор қабул қилинган кундан эътиборан 10 иш куни ичида ОАКга юборилади.

30. «Йилнинг энг яхши дарслиги ва ўқув адабиёти муаллифи» танловида голиб чиққан дарслик ёки ўқув адабиёти муаллифига илмий унвон бериш масаласи Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 6 июлдаги 290-сон «Йилнинг энг яхши дарслиги ва ўқув адабиёти муаллифи» танлови голибларига илмий даража ва илмий унвон бериш тўғрисида»ги қарорига асосан кўриб чиқилади.

4-боб. Аттестация йиғмажилдини ОАКда кўриб чиқиш

31. Аттестация йиғмажилди ОАК томонидан 3 ой ичида кўриб чиқилади. Кўриб чиқиш муддатини ҳисоблашда июль-август ойлари ҳисобга олинмайди.

32. Кенгаш томонидан тақдим этилган аттестация йиғмажилди ОАКда рўйхатга олинади ва етти кун ичида норматив-техник экспертизадан, унинг натижаси ижобий бўлган тақдирда, илмий экспертизадан ўтказилиб, якуний қарор қабул қилинади. Экспертиза жараёнида ОАКнинг тегишли эксперт кенгаши томонидан аттестация йиғмажилдининг мазмун-моҳияти ва унинг мазкур Низом талабларига мувофиқлиги илмий экспертизадан ўтказилади.

33. Норматив-техник экспертизадан ўтказиш жараёнида аттестация йиғмажилдида мазкур Низом талабларига риоя қилинмаганлик ҳолатлари аниқланса, ОАК Тартиб-қоида комиссияси қарори билан аттестация йиғмажилдини кўриб чиқиш тўхтатилади ва аттестация йиғмажилди расмий хат билан тегишли Кенгашга қайтариб юборилади. Кенгаш томонидан тегишли камчиликлар бартараф этилганидан сўнг, аттестация йиғмажилди қайтадан расмийлаштирилиб, кузатув хати орқали ОАКга қайта тақдим этилади.

34. Аттестация йиғмажилди норматив-техник экспертизадан ўтказилганидан кейин уни ОАКнинг тегишли эксперт кенгаши кўриб чиқади. ОАК Раёсати ОАКнинг тегишли эксперт кенгаши ҳулосасига асосан, илмий унвон бериш ёки илмий унвон беришни рад қилиш тўғрисида якуний қарор қабул қилади.

35. Талабгор аттестация йиғмажилдини кўриб чиқиш жараёнининг ҳар қандай босқичида, Кенгашда яширин овоз бериш ўтказилгунга, ОАКда ОАК Раёсатининг якуний қарори қабул қилингунга қадар ишни муҳокамадан олишга ҳақлидир. Аттестация йиғмажилди талабгорнинг ёзма аризасига асосан, ОАКда муҳокамадан олинганида, бу ҳақда ОАК Раёсати томонидан тегишли қарор қабул қилиниши лозим.

5-боб. Илмий унвонга қайта тақдим этиш

36. ОАКда кўриб чиқилган ва илмий унвон бериш рад қилинган ёки кўриш жараёни тўхтатилган аттестация йиғмажилди Кенгаш томонидан қуйидаги муддатларда ОАКга қайта тақдим этилиши мумкин:

ОАК Раёсатининг илмий унвон беришни рад қилиш тўғрисидаги қарори қабул қилинган кундан эътиборан камида бир йил ўтгач;

ОАК Раёсатининг қарори юзасидан берилган апелляция бўйича рад жавобини бериш тўғрисидаги қарор қабул қилинган кундан эътиборан камида уч йил ўтгач;

талабгорнинг аризасига асосан муҳокамадан олиниб, кўришдан тўхта-тилган аттестация йиғмажилди бўйича тегишли камчиликлар бартараф этил-гандан сўнг.

37. Кенгаш томонидан илмий унвонга қайта тақдим этилганда мазкур Низом талаблари бажарилган ҳамда талабгор янги ўқув-услубий/илмий ишлар нашр эттирган бўлиши шарт.

6-боб. Аттестатларни расмийлаштириш ва бериш

38. ОАК Раёсатининг илмий унвон бериш тўғрисидаги қарори қабул қилинган кундан эътиборан кучга кирази ва бир ой муддатда аттестат расмийлаштирилади.

39. Аттестат йўқолган ёки яроқсиз ҳолга келган тақдирда, манфаатдор шахсларнинг аризасига мувофиқ, ОАК томонидан унинг дубликати берилади.

Илмий унвон берилган шахснинг фамилияси, исми ва отасининг исми ўзгарган тақдирда, унинг талаби асосида аттестат янгисига алмаштириб берилади.

7-боб. Илмий унвондан маҳрум этиш ёки уни тиклаш

40. Аттестация йиғмажилди экспертизадан ноҳолис ўтказилганда шахс ОАК Раёсатининг қарори асосида илмий унвондан маҳрум этилиши мумкин.

41. Шахсни илмий унвондан маҳрум этиш ёки уни тиклаш бўйича ОАКга ёки тегишли Кенгашга мурожаат қилинади. Бунда манфаатдор шахслар тегишли далиллар (хужжатлар)ни ўз мурожаатига илова қилган ҳолда тақдим этиши шарт.

Бундай масала билан ОАКга мурожаат қилинганида, тақдим этилган далиллар ОАКнинг тегишли эксперт кенгаши томонидан муҳокама қилиниб, масалани кўриб чиқиш учун тегишли Кенгашга юборилади.

42. Кенгаш томонидан Кенгаш аъзолари орасидан уч кишилик таркибда комиссия тузилади. Ушбу масала бир ой ичида комиссия томонидан ўрганиб чиқилади ва Кенгашнинг тегишли қарор лойиҳаси тайёрланиб, Кенгаш мажлисида кўриб чиқилади.

Кенгаш мажлиси унда Кенгаш аъзоларининг камида учдан икки қисми иштирок этган тақдирда ваколатли ҳисобланади. Кенгаш мажлиси илмий унвондан маҳрум этилаётган шахс иштирокида ўтказилади. Шахс бу ҳақда мажлис ўтказилишидан камида ўн кун олдин огоҳлантирилиши шарт. Агар шахс мажлисга узрсиз сабабларга кўра келмаса ёки мажлисга келишдан бош тортса, Кенгаш томонидан унинг иштирокисиз мажлис ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинади. Мазкур шахс узрли сабабларга кўра мажлисга кела олмаслиги ҳақида олдиндан хабар қилганида, Кенгаш мажлиси бошқа кунга ёки бошқа вақтга қолдирилади. Зарур ҳолларда, бошқа мутахассислар Кенгаш мажлисига таклиф этилиши мумкин.

43. Кенгашнинг илмий унвондан маҳрум этиш ёки уни тиклаш тўғрисидаги қарори яширин овоз беришда иштирок этган Кенгаш аъзоларининг камида учдан икки қисми томонидан ёқлаб овоз берилган тақдирда қабул қилинган ҳисобланади.

Кенгаш томонидан Кенгаш қарори, Кенгаш мажлиси баённомаси ҳамда тегишли хужжатлар расмийлаштирилиб, 10 кун ичида ОАКга юборилади.

44. Кенгаш томонидан тақдим этилган хужжатлар ОАКнинг тегишли эксперт кенгашида муҳокама қилинади ва тегишли тавсия қабул қилинади. Кенгашнинг илмий унвондан маҳрум этиш ёки уни тиклаш тўғрисидаги қарори ҳамда ОАКнинг тегишли эксперт кенгашининг тавсияси ОАК Раёсатида кўриб чиқилиб, якуний қарор қабул қилинади.

45. ОАК Раёсатининг илмий унвон бериш тўғрисидаги қарори ўн йил олдин қабул қилинган бўлса, илмий унвондан маҳрум этиш масаласи кўриб чиқиш учун қабул қилинмайди.

46. Кенгаш мурожаатномасига асосан, илмий унвондан маҳрум этилган шахснинг илмий унвони ушбу Кенгашнинг мурожаатномасига мувофиқ, ОАК Раёсати қарори билан тикланиши мумкин.

8-боб. Апелляцияни кўриб чиқиш

47. Манфаатдор шахслар илмий унвон бериш ёки илмий унвон беришни рад қилиш тўғрисидаги ОАК Раёсати ёки Кенгаш қарори юзасидан у қабул қилинган кундан эътиборан икки ой ичида ОАКга апелляция беришлари мумкин.

48. Апелляция Ўзбекистон Республикасининг «Жисмоний ва юридик шахсларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги Қонунида белгиланган муддатларда кўриб чиқилади.

49. ОАК Раёсати ёки Кенгаш қарори юзасидан берилган апелляция ОАК Тартиб-қоида комиссияси томонидан кўриб чиқилади. ОАК Тартиб-қоида комиссияси апелляцияни кўриб чиқишни ОАКнинг тегишли эксперт кенгашига топшириши мумкин. Зарур ҳолларда, мазкур масалани кўриб чиқишнинг аввалги босқичларида иштирок этмаган мутахассис-олимлардан иборат Апелляция комиссияси тузилади.

50. ОАК Раёсати томонидан ОАК Тартиб-қоида комиссияси, ОАКнинг тегишли эксперт кенгаши ёки Апелляция комиссияси ҳулосаси кўриб чиқилади ва апелляция бўйича тегишли якуний қарор қабул қилинади.

51. Апелляция бўйича қабул қилинган ОАК Раёсатининг якуний қарори беш иш куни ичида апелляция берган шахсларга, шунингдек Кенгашга тақдим қилинади.

9-боб. Якуний қоида

52. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Фанлар академияси, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан ва технологияларни ривожлантиришни мувофиқлаштириш қўмитаси билан келишилган.

*Маданият ва спорт
ишлари вазири*

Б. АХМЕДОВ

2016 йил 31 март

*Олий ва ўрта махсус
таълим вазири*

А. ВАХОБОВ

2016 йил 31 март

Соғлиқни сақлаш вазири

А. АЛИМОВ

2016 йил 31 март

Халқ таълими вазири

У. ИНОЯТОВ

2016 йил 31 март

*Қишлоқ ва сув
хўжалиги вазири*

Ш. ТЕШАЕВ

2016 йил 31 март

Ташқи ишлар вазири

А. КАМИЛОВ

2016 йил 31 март

*Фанлар академияси
президенти в. в. б.*

С. ЛУТПУЛЛАЕВ

2016 йил 31 март

*Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Фан
ва технологияларни ривожлантиришни
мувофиқлаштириш қўмитаси ижро
аппарати раҳбари*

О. ПАРПИЕВ

2016 йил 31 март

Илмий унвонлар бериш тартиби
тўғрисидаги низомга
ИЛОВА

**Илмий унвон олиш учун Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Олий аттестация
комиссиясига тақдим этиладиган ҳужжатлар
РЎЙХАТИ**

1. Муассаса раҳбари томонидан имзоланган муассаса бланкидаги йўллан-ма хат.
2. Илмий унвон талабгорининг фаолияти бўйича маълумотнома.
3. Илмий унвон талабгори тўғрисидаги объектив-маълумотнома (паспорт нусхаси илова қилинади).
4. Тегишли илмий даражаси ҳақидаги дипломнинг нусхаси.
5. Ижтимоий-гуманитар фанлар соҳаларида фаолият олиб бораётган илмий унвон талабгори учун махсус имтиҳон топширганлиги ҳақидаги ҳужжат.
6. Илмий ва педагогик лавозимларда ишлагани ҳақида меҳнат дафтарчасининг иш жойидан тасдиқланган нусхаси.
7. Илмий ва илмий-услубий ишларнинг илмий унвон талабгори томонидан имзоланиб, иш жойидан тасдиқланган рўйхати (ҳаммуаллифларнинг ёзма розилиги илова қилинади).
8. Илмий унвон талабгорининг диссертация автореферати, химоядан кейинги асосий илмий ва ўқув-услубий ишларининг нусхаси.